

Online kurz pro právníky a zdravotníky o lidskoprávních principech v biomedicíně

Souvislosti a cíl

Vývoj biologie a medicíny, včetně nových technologií, přinesl pozoruhodný pokrok v oblasti zdraví. V souvislosti s tímto rozvojem však vznikají etické otázky, které se týkají jednotlivce a ochrany jeho práv a důstojnosti.

Tyto etické a v mnoha případech i právní otázky vyvstávají v různých oblastech, může se například jednat o souhlas s lékařským zákrokem, o právo znát údaje o svém vlastním zdraví, o záležitosti spojené s lékařsky asistovanou reprodukcí, o využívání darování a transplantace orgánů nebo tkání a jiné.

System ochrany lidských práv Rady Evropy reagoval na tento vývoj několika způsoby:

- V roce 1997 byla přijata Úmluva o lidských právech a biomedicíně (Oviedská úmluva). Její ustanovení jsou dále rozpracována a doplněna dodatkovými protokoly, které se zabývají specifickými tématy.
- Evropský soud pro lidská práva se zabýval rostoucím počtem případů souvisejících s některými těmito otázkami, přičemž vycházel z Oviedské úmluvy.
- Kromě toho existuje rozsáhlý soubor doporučujících právních nástrojů přijatých Bioetickou komisí a dalšími komisemi nebo orgány Rady Evropy, které slouží jako reference na mezinárodní úrovni.

Kurz je zaměřen na řešení těchto otázek, seznamuje právníky a zdravotníky s příslušnými dokumenty a nástroji formou, která přihlíží k velkému časovému tlaku, kterému jsou ve své každodenní práci vystaveni. Jeho cílem je zejména pomoci právníkům i zdravotníkům pochopit klíčové zásady v oblasti lidských práv v biomedicíně, které jsou důležité pro jejich práci.

Jednotlivá témata jsou zpracována prakticky, využívají se videa, interaktivní obrazovky, popis případů, testy znalostí a cvičení na rozvíjení úvah.

Kurz také obsahuje slovníček s definicemi základních konceptů a pojmů potřebných pro jeho zvládnutí. Slovníček je přístupný po celou dobu kurzu.

Kurz byl vytvořen v roce 2018.

Cílové skupiny

Kurz je primárně určen dvěma cílovým skupinám uživatelů:

- zdravotníkům a
- právníkům.

Lze jej také použít jako vzdělávací nástroj pro další kategorie uživatelů, jako jsou studenti medicíny a práv, pracovníci národních institucí pro lidská práva a další skupiny nebo jednotlivci zabývající se lidskými právy v biomedicíně.

Osnova kurzu (8 modulů)

1. **Úvod** (definice, mezinárodní právní rámec, zásady)
2. **Svobodný a informovaný souhlas** (definice, odmítnutí nebo zrušení souhlasu, součásti a omezení svobodného a informovaného souhlasu)
3. **Lékařské tajemství a ochrana údajů týkajících se zdraví** (definice údajů týkajících se zdraví, právní rámec, souhlas pacienta, omezení práva na ochranu údajů souvisejících se zdravím, zpracování údajů zdravotníky, právo pacientů na přístup k informacím týkajícím se zdravím)
4. **Ochrana embrya a reprodukce** (hlavní názory na status embrya, metody lékařské asistované reprodukce, zákaz reprodukčního klonování, prenatální diagnostika)
5. **Konec života** (úvod, právní rámec, rozhodování v závěru života, zrušení souhlasu s léčbou, umělá hydratace nebo výživa, dříve vyslovená přání, paliativní péče)
6. **Genetické testy** (úvod, druhy genetických testů, omezení, zásady a pravidla, genetické testy a osobní údaje, ochrana osob neschopných vyjádřit souhlas, provádění testů přímo pro spotřebitele, genetické údaje a účely pojištění)
7. **Biomedicínský výzkum** (definice, právní zásady, etické zásady, právní rámec, informace a souhlas, bezpečnost: zdravotní péče a nový vývoj, informování a důvěrnost)
8. **Transplantace lidských orgánů a tkání** (definice, etické a právní otázky, právní rámec, obecné zásady, odběr od živé osoby, odběr od zesnulé osoby)

Vytvoření kurzu a jeho využití

Tento kurz byl vytvořen společně Evropským programem pro vzdělávání v oblasti lidských práv pro právníky (HELP) a Bioetickou komisí Rady Evropy. Dostupnost kurzu ve Vaší jazykové verzi si prosím ověřte na naší e-learningové platformě.

Přístup k online kurzu

Vzorový kurz v angličtině je zdarma k dispozici na e-learningové platformě HELP na adrese <http://help.elearning.ext.coe.int/>. K získání přístupu si musíte nejdříve otevřít účet HELP, pokud jste tak již neučinili (2 minuty).